

Marius Bartninkas
Kauno apygardos teismo pirmininkas

Ataskaita
Dėl dalyvavimo Tarptautinės Teisėjų Asociacijos suvažiavime Keiptaune
2024 m. spalio 28 d.

Spalio 18 d.:

Renginys prasidėjo *atidarymo ceremonija*, sveikinimo kalbomis. IAJ generalinis sekretorius Giacomo Oberto pristatė naujai pradėjusią veikti organizacijos interneto svetainę, kviesdamas visus ją naudotis ir prisidėti prie šio įrankio plėtros.

Antroji dienos dalis buvo skirta darbui regioninėse grupėse. *Europos Teisėjų Asociacijos darbo grupėje* (darbotvarkė pridedama):

- Pradėjome nuo Varšuvos suvažiavimo rezultatų patvirtinimo.
- Tuomet išklausėme EAJ prezidento ir valdybos narių ataskaitas (prezidento ataskaita pridedama).
- Taip pat pristatytas situacijos progresas probleminiais klausimais, kurie buvo keliami ankstesnių suvažiavimų metu (ataskaita pridedama). Kelti šie nauji klausimai: Švedijos atstovai paprašė rezoliucijos dėl teisėjų algų, akcentuodami, kad kiekvieno teisėjo alga individuali, ją nustato teismo pirmininkas ir peržiūri kasmet, kas kelia klausimų dėl nepriklausomumo. Bulgarijos atstovai taip pat prašė rezoliucijos, akcentuodami, kad rinkimai į Teisėjų tarybą vyksta elektroniniu būdu bet neužtikrinamas rezultatų saugumas, išlieka galimybės rezultatus koreguoti. Armėnija prašė atkreipti dėmesį į nereagavimą į Atėnuose priimtą rezoliuciją dėl drausminių procedūrų netinkamo reguliavimo (instituciją sudaro dauguma ne teismų atstovų, daromas išorinis spaudimas, iš teisėjų reikalaujama teikti ataskaitas apie tai, ką dirbo). Visos trys rezoliucijos patvirtintos vienbalsiai (rezoliucijos pridedamos).
- Darbo rezultatus pristatė darbo grupė Ways to Brussels (pridedama).
- Toliau svarstytas darbo grupės Teisėjų atlyginimų ir valstybinių pensijų klausimais, kurioje dirbame mes su Žanu Kubecku, pareiškimas. Per pusmetį nuo suvažiavimo Varšuvoje buvo išplatintas klausimynas, kad valstybės narės pateiktų savo poziciją dėl probleminių sričių, taip pat valstybėse narėse Konstitucinių teismų ar Aukščiausiųjų teismų priimtų sprendimų teisėjų atlyginimų ir valstybinių pensijų klausimais. Informacija buvo susisteminta, apibendrinta, kartu suformuluojant bendruosius principus (medžiaga pridedama). Kartu buvo sutarta, kad darbo grupė bus nuolat veikianti. Kito pusmečio užduotis – surinkti gerąją praktiką, kurią vėliau galėtume naudoti kaip pavyzdį diskusijose su sprendimų priėmėjais.
- Sesija baigta finansinių dokumentų patvirtinimu (pridedama).

Spalio 19 d.:

Dieną pradėjome *IAJ sesija* (programa pridedama), kurioje:

- Patvirtinom Taipėjuje priimtus sprendimus.
- Išklausėm IAJ prezidento ir valdybos ataskaitų (prezidento ataskaita pridedama).
- Taip pat įvyko susitikimas su specialia JT pranešėja Teisėjų ir Teisininkų nepriklausomumo klausimais, prof. Margaret Satterthwaite. Esminis akcentas – noras

bendradarbiauti, kad įvardintume pagrindines kryptis, problemas, su kuriomis susiduriame, kad ji galėtų dirbti tomis kryptimis, stiprinant teisėjų nepriklausomumą. Diskusijų metu aptarta pagerėjusi situacija Lenkijoje, vis dar bloga situacija Turkijoje, baudžiamasis teisėjų persekiojimas už jų nagrinėjant bylas priimtus sprendimus Gvatemaloje, Peru.

- Patvirtinome IAJ konstitucijos pakeitimus (projektas pridedamas). Esminiai aspektai: 1. Galimybė pasitraukti iš asociacijos teikiant rašytinį pareiškimą (iki šiol buvo galima pašalinti tik jei kelis metus nemoka įmoky). 2. Dėl išankstinės prezidento įgaliojimo pabaigos pasekmių. 3. Panaikinta monitoringo funkcija. Taip pat patvirtintas pasiūlymas ne Konstitucijos formate įsteigti pagalbos fondą.
- Apdovanojimas už darbus teismų ir teisėjų nepriklausomumo srityje įteiktas JAV asociacijai už pagalbą įvairioms pasaulio šalims siekiant teisinės valstybės įsigalėjimo.

Antroji dienos dalis skirta darbui **keturiose Komisijose**. Aš dalyvavau 4 komisijos, skirtos darbo platformose ir GIG ekonomikos darbuotojams reglamentavimo niuansams, bei šių naujovių įtakai tiek ekonomikai, tiek ir teisiniam reglamentavimui.

Spalio 20 d.:

Darbo diena prasidėjo **tarptautine konferencija tema „Dirbtinis intelektas: jos svarba teismų veikloje“** (programa ir keletas pristatymų pridedama). Kaip ir parodė pirmosios komisijos darbo rezultatai, dirbtinis intelektas sukuria daug galimybių efektyvinant darbo organizavimą. Kita vertus, tiesioginėje procesinėje veikloje egzistuoja ir daugybė įvairių grėsmių.

Po pietų tęsėme darbą **keturiose Komisijose**.

Taip pat rinkomės į **IAJ sesiją**, kur:

- Patvirtinom pakeitimus, susijusius su asociacijos narių įmokomis (medžiaga pridedama). Po patvirtinimo Lietuvos įmoka padidės nuo 760 Eur iki 1 059 Eur.
- Taip pat nuspręsta, kad kitas IAJ susirinkimas 2025 m. rudenį vyks Baku, Azerbaidžane.

Spalio 21 d.:

Generalinė sesija prasidėjo nuo **rezoliucijos Tuniso** klausimu priėmimo. Šalyje nepasikeitė situacija dėl teisėjų persekiojimo, į ką dar kartą atkreiptas dėmesys.

Tuomet pristatyti **4 komisijų darbo rezultatai**. Čia verta paminėti, kad Lietuva neatsakė į klausimynus, kuriuos teikė komisijos. Būtų galima svarstyti dėl funkcijų pasidalijimo teikiant atsakymus komisijoms.

1 komisija: dėl dirbtinio intelekto naudojimo teismų veikloje. Daugybė galimybių didesniai efektyvumui, bet daug ir grėsmių, kurių negalima ignoruoti. Nuoroda, kur galima rasti klausimyną, atsakymus ir ataskaitą: <https://www.iaj-uim.org/iuw/1st-study-commission/>

2 komisija: dėl rašytinio proceso galimybių. Nuoroda, kur galima rasti klausimyną, atsakymus ir ataskaitą: <https://www.iaj-uim.org/iuw/2nd-study-commission/>

3 komisija: baudžiamasis bendradarbiavimas, ypatingai dėl su narkotikais susijusių nusikaltimų. Nuoroda, kur galima rasti klausimyną, atsakymus ir ataskaitą: <https://www.iaj-uim.org/iuw/3rd-study-commission/>

4 komisija: platformų darbuotojai ir GIG ekonomika. Nuoroda, kur galima rasti klausimyną, atsakymus ir ataskaitą: <https://www.iaj-uim.org/iuw/4th-study-commission/>

Spalio 22 d.:

Vyko neformalus bendravimas, renginio šeimininkams suorganizavus ekskursiją ir bendrą vakarienę.

PRIDEDAMA:

1. EAJ darbotvarkė
2. EAJ prezidento ataskaita
3. EAJ rezoliucijos
4. Darbo grupės dėl progreso narių keliamais klausimais ataskaita
5. Darbo grupės Ways to Brussels ataskaita
6. Darbo grupės teisėjų atlyginimų ir valstybinių pensijų klausimais parengta medžiaga
7. Finansinės atskaitomybės dokumentai
8. IAJ darbotvarkė
9. IAJ prezidento ataskaita
10. IAJ konstitucijos pakeitimų projektas
11. Tarptautinės konferencijos medžiaga
12. Asociacijų narių mokesčio kėlimo klausimo medžiaga

Marius Bartninkas